

Brüssel, 30.1.2019
COM(2019) 69 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Erandi tegemine Ühendkuningriigi keskpangale (Inglise Pank) finantsinstrumentide
turgude määruse (MiFIR) alusel**

1. SISSEJUHATUS

Finantsinstrumentide turgude määrus (edaspidi „MiFIR“)¹ ja finantsinstrumentide turgude direktiiv (edaspidi „MiFID II“)² avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 12. juunil 2014, need jõustusid 2. juulil 2014 ja neid hakati kohaldama 3. jaanuarist 2018.

MiFID II / MiFIRiga on loodud turustruktuur, millega püütakse tagada, et kauplemine toimub alati, kui see on asjakohane, reguleeritud platvormidel ning et see on tõhusa ja õiglase hinnakujunduse tagamiseks läbipaistev.

Selle raames on MiFIRiga tehtud erand kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse nõuetest mittekapitaliinstrumentide puhul seoses tehingutega, mille vastaspool on Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) liige ning see tehing on tehtud, viimaks ellu raha-, valuuta- ja finantsstabiilsuspoliitikat, milleks kõnealune EKPSi liige on seaduslikult volitatud ning kui kõnealune liige on oma vastaspoolt eelnevalt teavitanud, et tehingu suhtes tehakse erand. Peale selle on MiFIRiga antud komisjonile õigus laiendada seda erandit kolmandate riikide keskpankadele, kui eeltingimused on täidetud.

Selleks tellis Euroopa Komisjon Euroopa Poliitikauuringute Keskuselt ja Bologna Ülikoolilt välisuuringu kolmandate riikide keskpankade ja muude asutuste suhtes turukuritarvituse määruse (MAR) ja finantsinstrumentide turgude määruse (MiFIR) alusel kohaldatavate erandite kohta (edaspidi „uuring“)³. Uuring põhineb küsitlusel ja uurimistööl. Uuringus analüüsitakse kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse reegleid, mis kehtivad kolmandate riikide keskpankade kauplemisele mittekapitaliinstrumentidega, samuti seda, millises ulatuses need keskpangad nende instrumentidega liidus kauplevad.

2. ARUANDE ÕIGUSLIK ALUS: MiFIRi ARTIKLI 1 LÕIGE 9

MiFIRi artikli 1 lõikega 6 on kehtestatud erand kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse reeglitest tehingute puhul, mille vastaspool on Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) liige ning see tehing on tehtud, viimaks ellu raha-, valuuta- ja finantsstabiilsuspoliitikat, milleks kõnealune EKPSi liige on seaduslikult volitatud ning kui kõnealune liige on oma vastaspoolt eelnevalt teavitanud, et tehingu suhtes tehakse erand.

Peale selle on MiFIRi artikli 1 lõikega 9 antud komisjonile õigus „*võtta artikli 50 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et laiendada lõike 6 kohaldamisala muudele keskpankadele.*

Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule 1. juuniks 2015 aruande, milles hinnatakse kolmandate riikide keskpankade, mis käesoleva lõike kohaldamisel hõlmab Rahvusvahelist Arvelduste Panka, tehingute kohtlemist. Aruanne sisaldab nende seadusest tulenevate ülesannete ja nende liidusiseste kauplemismahtude analüüsi. Aruandes:

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014).

³ <https://www.ceps.eu/publications/study-exemptions-third-country-central-banks-and-debt-management-offices-under-mifir>

a) määratakse kindlaks asjaomastes kolmandates riikides kohaldatavad sätted seoses keskpanga tehingute, sh EKPSi liikmete poolt nendes kolmandates riikides sooritatud tehingute kohustusliku avalikustamisega, ning

b) hinnatakse liidus kohustusliku avalikustamise nõuete võimalikku mõju kolmanda riigi keskpanga tehingutele.

Kui aruandes jõutakse järeldusele, et lõikes 6 esitatud erand on vajalik tehingute puhul, mille vastaspooleks on raha- ja valuutapoliitikat ning finantsstabiilsuse tagamise meetmeid teostav kolmanda riigi keskpank, sätestab komisjon, et kõnealust erandit kohaldatakse ka nimetatud kolmanda riigi keskpanga suhtes.“

9. juunil 2017 vastu võetud aruandes⁴ järeldas komisjon, et on asjakohane teha erand MiFIRi kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse nõuetest kooskõlas MiFIRi artikli 1 lõikega 9 kolmandate riikide keskpankadele järgmistes jurisdiktsioonides: Austraalia, Brasiilia, Kanada, Hongkongi erihalduspiirkond, India, Jaapan, Mehhiko, Singapur, Korea Vabariik, Šveits, Türgi ja Ameerika Ühendriigid – ja Rahvusvaheliste Arvelduste Panga puhul. 14. juunil 2017 vastu võetud delegeeritud määrusega (EL) 2017/1799 tehti erand MiFIRi kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse nõuetest kooskõlas MiFIRi artikli 1 lõikega 9 kolmandate riikide keskpankadele eespool nimetatud kolmandates riikides.

Samal ajal hindab komisjon, kas on asjakohane teha MiFIRi artikli 1 lõike 9 alusel Hiina Rahvapangale erand MiFIRi kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse nõuetest. Liikmesriikidega konsulteeriti aruande projekti ja delegeeritud määruse eelnõu üle Euroopa väärtpapierikomitee eksperdirühma raames.

Inglise Panka ei ole eespool nimetatud aruandes ja delegeeritud määruses käsitletud tulenevalt tema kui ELi liikmesriigi keskpanga staatusest. Võttes arvesse, et Ühendkuningriik on muutumas kolmandaks riigiks, on nüüd siiski asjakohane esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule MiFIRi artikli 1 lõike 9 kohane aruanne, milles analüüsitakse, kas on asjakohane laiendada erandit MiFIRi kohaldamisalast Inglise Pangale.

3. INGLISE PANGA OLUKORRA ANALÜÜS

Hindamisel kasutatud kriteeriumid

MiFIRi artikli 1 lõikes 9 sätestatud volituse kohane kindlaksmääratud jurisdiktsioonide analüüs põhineb kahel põhikriteeriumil, mis olid komisjoni tehtud hindamisel äärmiselt olulised:

- a. asjaomastes kolmandates riikides kohaldatavad sätted seoses keskpanga tehingute, sh EKPSi liikme poolt nendes kolmandates riikides tehtud tehingute kohustusliku avalikustamisega. See hõlmab keskpanga tehingute suhtes kohaldatavat turu läbipaistvuse korda (edaspidi „turulabipaistvus“) ja/või keskpankade tegevusraamistiku läbipaistvust (edaspidi „tegevuse läbipaistvus“); ning

⁴ COM(2017) 298 final.

- b. liidus kohustusliku avalikustamise nõuete võimalik mõju kolmanda riigi keskpanga tehingutele. Selle raames hinnatakse selliste tehingute mahtu, mis keskpank on teinud ELi vastaspoolte või ELis noteeritud finantsinstrumentidega.

Hindamisel peeti nende kahe kriteeriumi täitmist ülioluliseks, kuna need kajastavad MiFIRi artikli 1 lõikes 9 sätestatud tegureid. Sellega seoses hõlmab „turu läbipaistvus“ üksikute väärtpaberitega seotud tehingute läbipaistvust, samas kui „tegevuse läbipaistvus“ osutab laiematele läbipaistvusreeglitele, mis reguleerivad keskpanga tegevust. Võttes arvesse MiFIRi eesmärgi ja kohaldamisala, peeti seepärast vajalikuks analüüsida regulatiivseid nõudeid, mis käsitlevad turu läbipaistvust seoses tehingutega, ja tegevusraamistiku läbipaistvust, et hinnata, kuivõrd asjakohane on teha MiFIRi artikli 1 lõike 9 punkti a kohane erand kolmanda riigi keskpankadele. Peale selle on vastavalt MiFIRi artikli 1 lõike 9 punktile b oluline asjaomase kolmanda riigi keskpanga ja ELi vaheliste tehingute maht, kuna see näitab liidus kehtivate kohustusliku avalikustamise nõuete võimalikku mõju kolmanda riigi keskpanga tehingutele.

Võttes arvesse MiFIRi nõudeid ja eesmärgi, vaadeldi veel ka järgmisi kriteeriume:

- i) sellise teavitamiskorra olemasolu, mille alusel annab kolmanda riigi keskpank ELi vastaspoolele teada, et tehingu suhtes tehakse erand;
- ii) kolmanda riigi keskpanga suutlikkus eristada MiFIRis määratletud oluliste poliitikaeesmärkide rakendamiseks tehtavaid tehinguid üksnes investeerimise eesmärgil tehtavatest tehingutest ning
- iii) kas kolmanda riigi keskpankadele saab vaadeldavas jurisdiktsioonis teha sarnase erandi.

Neid lisakriteeriume hinnati, võttes arvesse MiFIRi nõudeid ja eesmärgi. Eelkõige analüüsiti hinnangus seda, kas kolmanda riigi keskpank oli kehtestanud teavitamiseks korra, mille alusel anda ELi vastaspoolele teada, et tehingu suhtes tehakse erand. MiFIRi alusel ei saa teha MiFIRi artikli 1 lõike 6 kohast erandit keskpangale, kui see teeb tehinguid üksnes investeerimise eesmärgil. Seepärast kaaluti hinnangus, kas kolmanda riigi keskpangad suudavad eristada regulatiivsetel ja investeerimise eesmärgil tehtavaid tehinguid. Samuti hinnati kohustusliku erandi tegemise võimalust kolmanda riigi kauplemisskohtades kauplevate keskpankade puhul, arvestades avalikustamise nõuetega turule avalduvat mõju ja selle võimalikke tagajärgi rahapoliitikale.

Kriteeriume on üksikasjalikumalt kirjeldatud Euroopa Poliitikauuringute Keskuse uuringus.

Inglise Pangale koostatud analüüsi kokkuvõte

Komisjon on jõudnud järeldusele, et Inglise Pangal on õigusraamistik, mis tagab piisaval tasemel läbipaistvuse⁵. Lisaks on Ühendkuningriigist tulenev kauplemistegevus ELis nii oluline, et sellega on põhjendatud Inglise Pangale kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse nõuetest erandi tegemine.

⁵ Käesoleva aruande eesmärk ei ole hinnata, kas eespool nimetatud jurisdiktsioonis kehtivad läbipaistvuse reeglid, mida saaks pidada samaväärseks MiFIRi alusel kohaldatavate reeglitega. Käesoleva aruande järeldused ei piira mis tahes sellise hindamise tegemist.

Allpool on lühidalt kokku võetud Inglise Panga analüüsi tulemused, lähtudes eespool nimetatud kriteeriumidest.

Põhikriteeriumid

Tegevuse läbipaistvuse osas annab Inglise Pank teavet bilansikirjete kohta, avaldab iga päev avaturuoperatsioonid ja esitab tehingute toimumise järel teatava koondteabe oma elektrooniliste uudisteteenuste kaudu⁶.

Euroopa Komisjon on saanud andmeid Inglise Panga kauplemistegevuse kohta ELi finantsturgudel ja ELi vastaspooltega. Inglise Panga ja ELi vastaspoolte vahelise kauplemise maht on suur.

Lisakriteeriumid

Läbipaistvusnõuetest tehakse erandit Ühendkuningriigis kauplevatele teiste riikide keskpankadele.

Inglise Pank suudab eristada poliitilistel eesmärkidel tehtud tehinguid muul eesmärgil (eelkõige investeerimiseks) tehtud tehingutest, mille osakaal on vähetähtis.

Lisaks kehtib teavitamiskord, mille alusel teavitatakse ELi vastaspooli sellest, et tehingute suhtes ei kohaldada läbipaistvusnõudeid.

Ülevaade kriteeriumidest

Põhikriteeriumid	Turu läbipaistvus	suur
	Tegevuse läbipaistvus	suur
	Vajalikkus	jah
Muud kriteeriumid	Eristamine tehingu eesmärgi alusel	jah
	Teavitamiskord	jah
	Erand teiste riikide keskpankadele	[Jah]
	Täitmise liik	kahepoolne (50–100 %) kauplemiskohad (10–50 %)
	Erand	jah

⁶ Andmed ametlike määrade ja näitajate kohta reserviperioodide kaupa ning naela valuutaraamistiku varade ja kohustuste kohta reserviperioodide kaupa on kättesaadavad igakuiselt alates 2006. aasta juunist. Igapäevased andmed avaturuoperatsioonide päevaste voogude kohta reserviperioodide kaupa on kättesaadavad alates 2006. aasta maist. Andmed Inglise Panga varaostuvahendi kohta olid kättesaadavad iganädalaselt neljapäeva päevalõpu seisuga alates 2009. aasta veebruarist kuni 16. septembrini 2016 ja on kättesaadavad iganädalaselt kolmapäeva päevalõpu seisuga alates 22. septembrist 2016. Andmed Inglise Panga varaostuvahendi tähtajalise rahastamise kava (*Asset Purchase Facility - Term Funding Scheme*) kohta on kättesaadavad alates 2016. aasta septembrist. Andmed avaldatakse tavaliselt esmaspäeval pärast rahapoliitika komitee otsust interaktiivses andmebaasis ja iga kalendrikuu 21. tööpäeval. Inglise Panga varaostuvahendit ja Inglise Panga varaostuvahendi tähtajalise rahastamise kava ajakohastatakse kord nädalas. Inglise Panga diskontorahastamisvahendi (*Discount Window Facility*) andmed avaldatakse kord kvartalis. Andmed ei ole hooajaliselt kohandatud.

4. JÄRELDUSED

Saadud teabe alusel on komisjon seisukohal, et on asjakohane teha Inglise Pangale erand MiFIRi kauplemiseelse ja -järgse läbipaistvuse nõuetest vastavalt MiFIRi artikli 1 lõikele 9.

See järeldus ei takista selle muutmist tulevikus, võttes arvesse Inglise Panga esitatud uusi tõendeid, muutusi Ühendkuningriigi õigusaktides või muutunud asjaolusid. Sellised sündmused võivad tõstatada vajaduse vaadata läbi selliste kolmandate riikide keskpankade loetelu, kelle suhtes on tehtud erand.